

Svar på interpellation från Victoria Öjefors Quinn (V), angående arbetet för att minska den problematiska skolfrånvaron

Fråga: På vilka sätt spelar den nya handlingsplanen för ökad skolnärvaro och översynen av rutiner för rapportering av skolnärvaro roll för utvecklingen av grundskolorna på Gotland?

Svar: Den problematiska skolfrånvaron har ökat över tid. Det har gjorts och görs flera satsningar för att främja närvaron i skolorna på Gotland. Förvaltningen har medverkat i utvecklingsprogrammet "Fullföljd utbildning" via SKR där bland annat Klinteskolan och Högbyskolan deltagit. Det har även gjorts satsningar tillsammans med IFOUS¹ och andra förvaltningar (läs HSF, SON) via en kompetensutvecklingsinsats för grundskolors rektorer under läsåret 21/22. Då inleddes också ett pilotprojekt på Högbyskolan och Klinteskolan för att öka trivsel och trygghet och öka närvaron hos elever. Även Länsstyrelsen har bidragit med medel för att kunna utbilda personal i MVP² och Agera tillsammans. Skolledningen och specialpedagoger på båda skolorna inventerade också hur andra kommuner arbetade och tog hjälp av deras kunskaper och erfarenheter.

Handlingsplanen för ökad skolnärvaro blev ett sätt att dokumentera allt arbete som gjorts och arbeta fram ett stöd för alla rektorer inom grundskolan Gotland. Vad fungerar, och vad fungerar mindre bra? Under läsåret 22/23 implementerades handlingsplanen på alla kommunala grundskolor på ön. Vid rektorsmöten gick planen igenom stycke för stycke och arbetades med praktiskt för att öka förståelsen för dess innehåll och hur man bäst använder de rutiner som finns. Under vårterminen -23 arbetades rutinen in med att kontinuerligt lyfta frånvaro för varje klass en gång/månad med skolans elevhälsoteam.

Handlingsplanen har bidragit till att hög frånvaro har kunnat uppmärksammas tidigare och att man kunnat se mönster som på sikt kan leda till hög frånvaro. Genom att öka närvaron får eleverna bättre möjligheter att nå kunskapskraven i skolans ämnen. De ökar också sina chanser att kunna välja det gymnasieprogram de önskar efter avslutad grundskola.

Fråga: Hur har projektet "stödinsatser för att främja skolnärvaro" som riktat sig mot grundskolan men utförts av ungdomsavdelningen implementerats i ordinarie verksamhet och vilka skolor får idag del av insatserna?

Svar: Ungdomsavdelningen arbetar ständigt med att ge ungdomar förutsättningar för en bra och aktiv fritid vilket i förlängningen bidrar till att öka intresset för skolan. Fritidsledarna är trygga vuxna som finns tillgängliga utanför skoltid när ungdomarna behöver stöd och hjälp. Planerade aktiviteter på ungdomsgårdarna har för ungdomarna ett lärande innehåll. Arbetet med att främja närvaro i skolan bidrar till att fler ungdomar ges möjlighet att fullfölja gymnasiet.

Utvecklingsprogrammet "Fullföljd utbildning" i samarbete med SKR avslutades i februari 2022. Förvaltningen arbetar vidare med identifierade utvecklingsområden och de handlingsplaner som upprättats. Inom Ungdomsavdelningen började en närvarokoordinator i maj 2023 för att bistå arbetet med att främja närvaro i skolan. Koordinatören ska vara länken

¹ IFOUS är ett fristående forskningsinstitut. Förkortningen utläses innovation, forskning och utveckling i skola och förskola.

² MVP står för mentor i våldsprevention.

mellan ungdomsavdelningen, skolledning, vårdnadshavare och elev. Ungdomsavdelningen har fått en utökad ram för detta arbete.

Närvarokoordinatören har ett team med närvarocoacher till hjälp för att stödja elever som har en problematisk skolfrånvaro. I ett första skede är arbetet riktat mot grundskolorna; Högbyskolan och Klinteskolan. Så småningom, när rutiner för arbetet satt sig, kommer arbetet att riktas mot fler skolor och även mot gymnasiet. Närvarocoacherna blir en viktig brygga mellan skola och fritid där trygga vuxna kvarstår i rollen som fritidsledare även efter avslutad insats. Ungdomsavdelningen har en unik möjlighet att jobba individuellt med varje ungdom utifrån forskningsstödd arbetsätt och ett nära samarbete med skola och vårdnadshavare. Även via samordning med andra myndigheter såsom socialtjänsten, barn- och ungdomspsykiatri och habiliteringen, vilket enligt forskning är en viktig aspekt såväl på kort som lång sikt.

Själva implementeringsarbetet har närvarokoordinatören arbetat med sedan hon tillträdde sin tjänst under våren. Hon har i arbetet involverat flera personer i olika positioner på skolor och på central förvaltning. Hon har skapat rutiner, processkartor, blanketter mm som ska ligga till grund för det fortsatta arbetet. Närvarokoordinatören tar kontinuerligt del av aktuell forskning samt omvärldsbevakar och undersöker hur andra regioner och kommuner jobbar med problematisk skolfrånvaro.

Det är i sammanhanget viktigt att nämna att det är skolan som ”beställer” uppdrag från ungdomsavdelningen. Det förs en dialog mellan alla involverade parter och närvarokoordinatören med sina närvarocoacher ser till att insatserna verkställs. De jobbar med delmål för ungdomens delaktighet samt för att kunna mäta att vi använder rätt metod för att nå det långsiktiga målet som är en fullföljd utbildning.

Fråga: När kommer arbetet för att minska den problematiska skolfrånvaron på Gotland att ge resultat?

Svar: Arbetet med att minska den problematiska skolfrånvaron har redan visat på resultat på individnivå men arbetet behöver såklart fortgå för att vända utvecklingen på övergripande nivå.

Insatsen som ungdomsavdelningen bistår med löper under sex månader och närvarocoacherna kan ha fler insatser pågående samtidigt. Under hösten -23 implementeras metoderna på två skolor. Dessa utvärderas sedan för att utökas till fler skolor. Kunskap och information förmedlas också löpande i olika samverkansforum, vilket även det bidrar till en minskad skolfrånvaro på sikt.

Då forskning visar att problematisk skolfrånvaro ökar såväl nationellt som internationellt så finns risken att så sker även på Gotland. Detta är av vikt att ta med i bedömningen vid utvärdering av insatser. Förhoppningen är dock såklart att alla åtgärder kommer att kunna bromsa utvecklingen, både på kort och på lång sikt.

Oscar Lindster (S)
Ordförande barn- och utbildningsnämnden